

Fiałkowski, Marek

"Narkomania - ucieczka donikąd. Co zrobić, aby uchronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami?", Antoni Długosz, Częstochowa 2007 : [recenzja]

Warszawskie Studia Pastoralne 6, 180-182

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BP ANTONI DŁUGOSZ, **Narkomania – ucieczka donikąd. Co robić, aby uchronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami?**, Edycja św. Pawła, Częstochowa 2007, s. 157.

W dokumencie wydanym w 2001 r. przez Papieską Radę do spraw Duszpasterstwa Zdrowia pt. *Kościół, narkotyki i narkomania. Podręcznik duszpasterski* słusznie zauważono, że konsumpcja narkotyków nie ogranicza się dzisiaj do nielicznych dorosłych i niektórych estetów, lecz od połowy XX w. rozpowszechniła się ona na całym świecie, szczególnie wśród młodzieży.¹ Narkomanie należy zatem traktować jako jedno z najważniejszych współczesnych zagrożeń skierowanych przeciwko młodzieży i społeczeństwu. Wszelkie zaś wysiłki i działania podejmowane w celu zahamowania tej patologii, należy przyjąć z zadowoleniem. Takiemu celowi służą także publikacje, które omawiają zjawisko narkomanii, jej przyczyny oraz możliwości zapobiegania uzależnieniom od narkotyków. W ich nurt wpisuje się książka bpa Antoniego Długosza pt. *Narkomania – ucieczka donikąd. Co robić, aby uchronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami?*

Autor recenzowanej książki, biskup pomocniczy archidiecezji częstochowskiej Antoni Długosz, w Polsce znany jest przede wszystkim jako *biskup od dzieci*. Na stałe występuje w programie Telewizji Polskiej *Ziarno* i jest autorem książek dla dzieci. Nie wszyscy wiedzą, że jest także profesorem Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej *Ignatianum* w Krakowie, w której kieruje Katedrą Formacji Chrześcijańskiej. W ramach Konferencji Episkopatu Polski pełni funkcję Delegata ds. Młodzieży Nieprzystosowanej Społecznie. Bp Dłu-

¹ Papieska Rada ds. Duszpasterstwa Zdrowia, *Kościół, narkotyki i narkomania. Podręcznik duszpasterski*, Poznań 2006.

gosz założył ośrodek dla narkomanów *Betania* w Mstowie pod Częstochową, a od 1994 r. w Częstochowie organizuje coroczne *Sympozja Duszpasterzy Katolickich Ośrodków i Wspólnot Pomagających Ludziom Uzależnionym*, które są okazją do pogłębiania wiedzy i wymiany doświadczeń dotyczących posługi na rzecz narkomanów. Nie dziwi zatem fakt podjęcia przez bpa Długosza problematyki uzależnienia od narkotyków.

Recenzowana książka składa się z trzech rozdziałów. Pierwszy, zatytułowany *Narkomania zjawiskiem społecznym*, podejmuje zagadnienia dotyczące etiologii uzależnień, w sposób przystępny omawia środki uzależniające i sam proces uzależnienia, a także opisuje osobowość człowieka uzależnionego od narkotyków. Ponadto Autor zwraca uwagę na różne formy zachowań szkodzących samemu człowiekowi oraz otoczeniu (tzw. *zachowanie problemowe*), wśród których jest właśnie używanie narkotyków (s. 37).

Drugi rozdział dotyczy działań podejmowanych w celu zapobiegania narkomanii oraz pomocy osobom uzależnionym. Najwięcej miejsca poświęcono tutaj ośrodkowi rehabilitacyjno-readaptacyjnemu *Betania* w Mstowie k. Częstochowy. Czytelnik może zapoznać się z historią ośrodka, założeniami programu w nim realizowanego oraz z szczegółowym opisem form, metod i etapów resocjalizacji. Dzięki zamieszczonemu w tym rozdziale studium przypadku możliwe jest w pewnym sensie prześledzenie terapii stosowanej w ośrodku *Betania* (s. 92–108).

Zaangażowaniu Kościoła w przeciwdziałanie narkomanii poświęcony jest ostatni rozdział książki pt. *Narkomania – ucieczka do nikąd. Co robić, aby uchronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami?* Składają się na niego: prezentacja najważniejszych wątków nauczania Jana Pawła II odnośnie narkomanii, specyfiki i form duszpasterskiej posługi wśród narkomanów oraz współdziałaniem podmiotów wychowania w zapobieganiu narkomanii.

Recenzowaną książkę można uznać za swego rodzaju poradnik. Sugeruje to jej podtytuł: *Co robić, aby uchronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami?* Podtytuł także zdaje się sugerować cel i adresatów książki. Napisana przystępnym i zrozumiałym językiem

wydaje się być szczególnie przydatna rodzicom, wychowawcom i duszpasterzom. Książka nie nuży nadmiarem teoretycznych danych, wyrażanych specjalistycznym i nie zawsze łatwym językiem. Autor podaje najbardziej potrzebne wiadomości dotyczące narkomanii w sposób przystępny i popularyzujący. Równocześnie da się odczuć jego doświadczenie praktyczne w dziedzinie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Za szczególnie cenne należy uznać przedstawienie zaangażowania Kościoła katolickiego w przeciwdziałaniu narkomanii. Wydaje się bowiem, że wysiłki Kościoła na rzecz narkomanów są mało znane i nie zawsze doceniane. Dotyczy to także Kościoła w Polsce, który od wielu lat aktywnie włącza się w trudną pracę na rzecz zapobiegania narkomanii oraz w pomoc osobom uzależnionym od narkotyków. W tym kontekście z zadowoleniem należy odnotować szczegółowe ukazanie pracy ośrodka rehabilitacyjno-readaptacyjnego *Betania* w Mstowie. Biskup Długosz jest jednak świadomy, że w tej materii Kościół w Polsce ma jeszcze wiele do zrobienia, dlatego postuluje odpowiednie przygotowanie alumnów do przyszłego zaangażowania się w posługę kapłańską narkomanom oraz powołanie w diecezjach odpowiednio przygotowanego kościelnego referenta, który będzie rozpoznawał na terenie diecezji zakres problemów związanych z uzależnieniami od narkotyków i przygotowywał kapłanów do posługiwania narkomanom (s. 126–127). Aktywność ta jest wyrazem troski o najuboższych i odrzuconych i powinna – wedle polecenia Jezusa Chrystusa – znamionować posługę Kościoła w każdym czasie i w każdym miejscu.

Marek Fiałkowski OFMConv